

Dzieje wsi Ostrów

Autor: Aleksandra Krawczyk-Wieczorek

Wieś powstała prawdopodobnie w 2. połowie XIV w., a w połowie XV w. była już znacznie rozwinięta. W 1453 r. Jan Jarosławski sprzedał ją Bolestraszyckiemu i Sławskiemu [Studium uwarunkowań…;, s. 14]. Właściciele zmieniali się jeszcze wielokrotnie, Ostrów należał m.in. (na początku XIX w.) do ks. Adama Czartoryskiego. W 1800 r. założono we wsi parafię greckokatolicką przy położonej w centrum wsi cerkwi p.w. św. Grzegorza Męczennika. Parafia obejmowała również sąsiednie Łowce i Tuczempy. Rzymscy katolicy mieszkający w Ostrowie należeli natomiast do parafii w Łowcach. Podobnie jak w całej gminie Radymno we wsi mieszkali zarówno Ukraińcy (grekokatolicy), jak i mniej liczni Polacy (katolicy rzymscy) [Studium uwarunkowań…;, s. 14 i 22]. Według spisu ludności z 1880 r. we wsi było 1187 mieszkańców, natomiast dane diecezji przemyskiej z tych czasów podają 957 katolików rzymskich (czyli Polaków), 499 grekokatolików-Ukraińców oraz kilka rodzin żydowskich [Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, t. VII s. 705]. W połowie XIX w. we wsi znajdował się zespół dworsko-parkowy: murowany dwór, oficyna oraz sześć budynków drewnianych. Założenie uległo jednak znacznym zniszczeniom w ciągu XIX w., a do dziś zachowały się jedynie nieliczne stare drzewa [Studium uwarunkowań…;, s. 23 i 27]. Pod koniec XIX w. we wsi była szkoła ludowa [Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, t. VII s. 705]. W średniowieczu przez Radymno przebiegała główna droga z Ukrainy przez Przemyśl i Jarosław do Krakowa. Ostrów rozwijał się wzdłuż dróg bocznych na południe od tego traktu [Studium uwarunkowań…;, s. 22]. W 1860 r. przez teren gminy Radymno poprowadzono linię kolei galicyjskiej im. Karola Ludwika, łączącą Kraków ze Lwowem, co spowodowało zmiany w układzie przestrzennym Ostrowa, gdyż wieś została przecięta wysokimi nasypami kolejowymi. Komunikację między częściami wsi ułatwiły dwa wiadukty, wybudowane nad drogami. Mimo tych zmian wieś pozostała jednak typową ulicówką [Studium uwarunkowań…;, s. 26—27]. Jeszcze przed drugą wojną światową w Ostrowie była jedynie cerkiew. Po wojnie powstała tu parafia rzymskokatolicka p.w. Matki Bożej Królowej Polski, erygowana przy drewnianym kościele, natomiast obecny kościół został wybudowany w latach 1981—1985 [Studium uwarunkowań…;, s. 14]. W 1960 r. wieś zamieszkiwało 1751 osób, gęstość zaludnienia wynosiła 127,5 os./km². Była to najgęściej zaludniona wieś na terenie istniejącego wtedy powiatu Radymno. [http://www.radymno.ovh.org/powiat.htm].